

รายงานผลการจัดโครงการพัฒนาบุคลากรสำนักสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา

กิจกรรมการจัดการความรู้

หัวข้อ “เทคนิคการบันทึกภาพนิ่งและวีดิทัศน์ในระบบดิจิทัล”

เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2555

ณ ห้องประชุม 14-404 ชั้น 4 อาคารเรียนรวม

ความหมายและวิธีการของการจัดการความรู้ หรือ KM

วิทยากร (นายสุรเชษฐ์ มีฤทธิ์) ได้แนะนำเกี่ยวกับหัวข้อต่างๆ ของ KM และอธิบายถึงประเภทของความรู้ของ KM และระหว่างการบริหารขยาย วิทยากรได้ยกตัวอย่างสื่อมัลติมีเดียที่เป็นผลลัพธ์ของการจัดการความรู้ให้ที่ประชุมได้ดูเป็นตัวอย่าง

Knowledge Management (ฉบับย่อ)

เป็นกระบวนการสร้างองค์ความรู้ เผยแพร่องค์ความรู้ และนำเอาความรู้ไปใช้ประโยชน์ (Newman, Brian. 1991)

ประกอบด้วยการสร้างความรู้ การประมวล การแลกเปลี่ยน การสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ และการสร้างนวัตกรรม (Ruggles, Rudy.)

ประเภทของความรู้

คนในระบบเศรษฐกิจฐานความรู้

คนที่รักการเรียนรู้

ใฝ่เรียนใฝ่รู้

เปิดใจรับฟังความคิดเห็น มีตัวแบบความคิดที่ดี และถูกต้อง

คิดอย่างเป็นระบบ

สามารถทำงานเป็นทีมได้ดี

ความรู้โดยนัย (Tacit or Implicit Knowledge)

ได้แก่ ความรู้ในตัวบุคคลที่เกิดจากประสบการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม ความเชื่อ และเจตคติของแต่ละบุคคล

ความรู้ที่ปรากฏ (Explicit Knowledge)

เป็นความรู้ที่ถ่ายทอดจากตัวบุคคลออกมาในรูปของบันทึกในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือ บทความ

ความรู้ที่มีเป้าหมาย (Object-Based) เช่น ตำรา

ความรู้ที่เป็นกฎเกณฑ์ (Rule-Based) เช่น กฎหมาย

ความรู้ที่เกิดจากวัฒนธรรม (Culture Knowledge)

เป็นความรู้ที่เกิดจากความเชื่อ ศรัทธา ซึ่งจะเกิดจากผลสะท้อนกลับของตัวความรู้ และสภาพแวดล้อมขององค์กร ซึ่งก็คือวัฒนธรรมขององค์กร (Organizational Culture) นั้นเอง

กระบวนการจัดการความรู้

การบ่งชี้ความรู้:

เราต้องมีความรู้เรื่องอะไร และเรามีความรู้เรื่องนั้นแล้วหรือยัง

การสร้างและแสวงหาความรู้:

ความรู้ที่เราต้องการรู้นั้นอยู่กับใคร อยู่ในรูปแบบอะไร แล้วจะนำมาเก็บรวมกันได้อย่างไร โดยการค้นคว้าจากตำรา อินเทอร์เน็ต สัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาจัดทำเนื้อหาให้ตรงกับความต้องการ

การจัดความรู้ให้เป็นระบบ:

โดยการจัดหมวดหมู่ แบ่งประเภทเพื่อจัด ทำให้ง่ายและสะดวกต่อการค้นหา และใช้งาน

การประมวลและกลั่นกรองความรู้:

นำความรู้มาจัดทำรูปแบบ และ "ภาษา" ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กร พร้อมทั้งเรียบเรียงและปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัย

การเข้าถึงความรู้:

นำความรู้ที่ประมวลและกลั่นกรองแล้วมาเผยแพร่เพื่อให้คนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว เช่น หนังสือเวียน บอร์ด อินทราเน็ต

การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้:

นำความรู้มาแบ่งปัน โดยใช้เครื่องมือเช่นชุมชนนักปฏิบัติ เว็บบอร์ด เวทีแลกเปลี่ยน

การเรียนรู้:

นำความรู้มาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาเพื่อปรับปรุงองค์กรให้ดีขึ้น

Community of Practice – COPS

เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการจัดการความรู้ที่มีการกล่าวถึง และนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในองค์กรต่างๆ ทั่วโลก

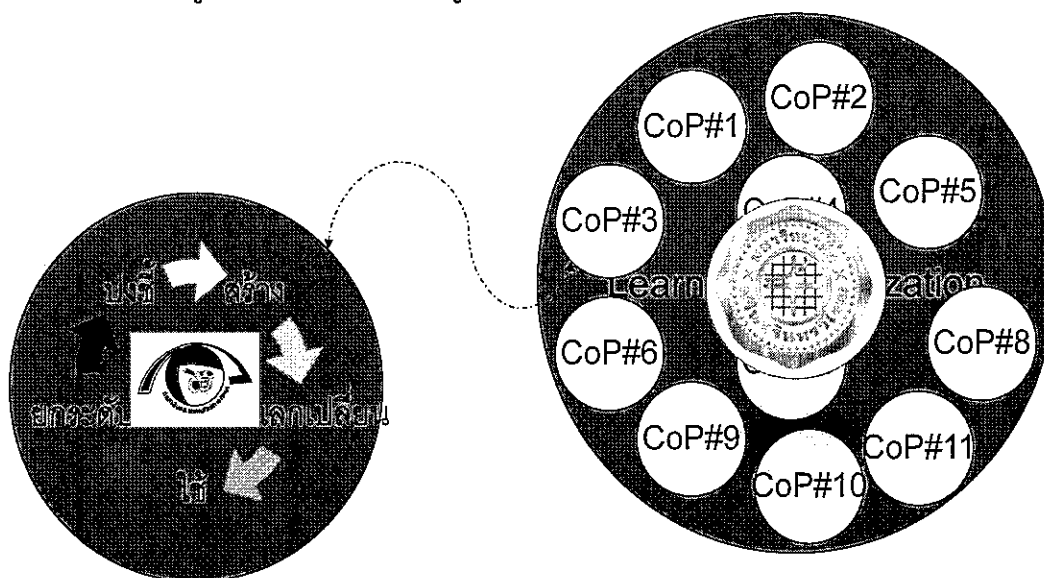
เป็นกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสร้าง แลกเปลี่ยน และใช้ความรู้ของคน โดยดูว่า "คน" เหล่านั้น มีการปฏิสัมพันธ์ ทำงาน และถ่ายทอดความรู้ระหว่างกันอย่างไร

คำจำกัดความ

กลุ่มคนที่มีความปรารถนาจะร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ตนเองรู้ มาปฏิสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมกันเสริมสร้างความรู้ ความชำนาญในเรื่องนั้นๆ ให้มากขึ้น (Etienne Wenger)

กลุ่มคนที่มีความสนใจร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มารวมตัวกันเพราะต้องการที่จะแลกเปลี่ยนและเรียนรู้จากกันเกี่ยวกับปัญหาที่มีประสบการณ์ เคล็ดลับ วิธีการ และแนวปฏิบัติที่ดี โดยการพูดคุยกันโดยตรง หรือผ่านเวทีเสมือน (American Productivity and Quality Center – APQA)

พัฒนาจาก COPS ไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

องค์ประกอบพื้นฐานของ COPS

มี "สาระ" ประเด็นหรือหัวข้อความรู้ (Knowledge Domain) ที่สมาชิกมีความสนใจร่วมที่จะพูดคุย แลกเปลี่ยนกัน

มีการปฏิสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่ม คือเป็น "ชุมชน (Community)" นั่นคือสมาชิกซึ่งมาจากต่างหน่วยงานหรือองค์กร มีความเอื้ออาทร ช่วยเหลือซึ่งกัน และกันในการแก้ไขปัญหา และตอบคำถาม

มี "แนวปฏิบัติ (Practice)" ที่สมาชิกซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติ งานจริงในเรื่องนั้นๆ นำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงาน เช่น เคล็ดลับ แนวทางแก้ไขปัญหา และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เป็นต้น มาแลกเปลี่ยนและพัฒนา รวมทั้งสร้างฐานข้อมูล ความรู้ หรือแนวปฏิบัติร่วมกัน

ประเภทของ COPS

Helping Communities: COP

ที่มีลักษณะแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อแก้ปัญหาในงานประจำวัน แลกเปลี่ยนแนวคิด ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในกลุ่มสมาชิก

Best Practice Communities: COP

ที่เน้นการพัฒนา ทวนสอบ และเผยแพร่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ รวมทั้งนำแนวปฏิบัติดังกล่าวไปปฏิบัติ

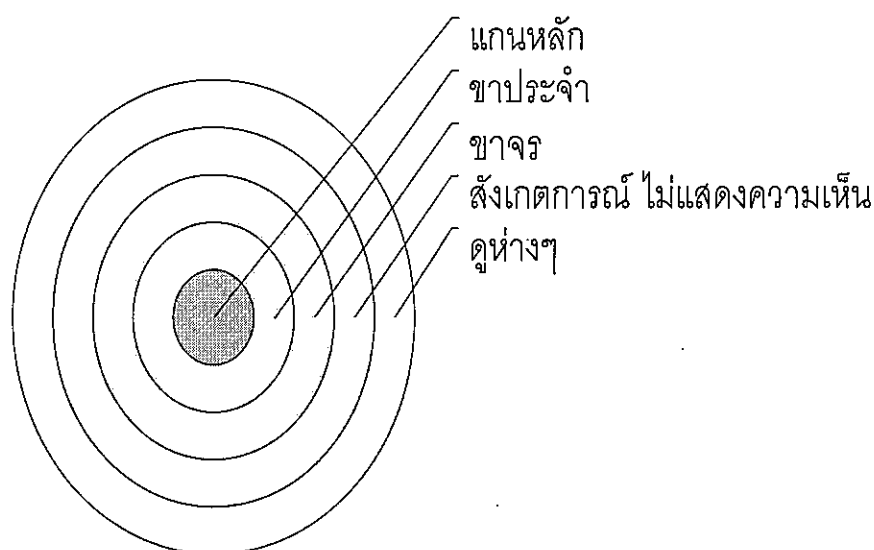
Knowledge-stewarding Communities:

มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดระเบียบ ยกระดับ และพัฒนาความรู้ที่สมาชิกใช้เป็นประจำ

Innovation Communities:

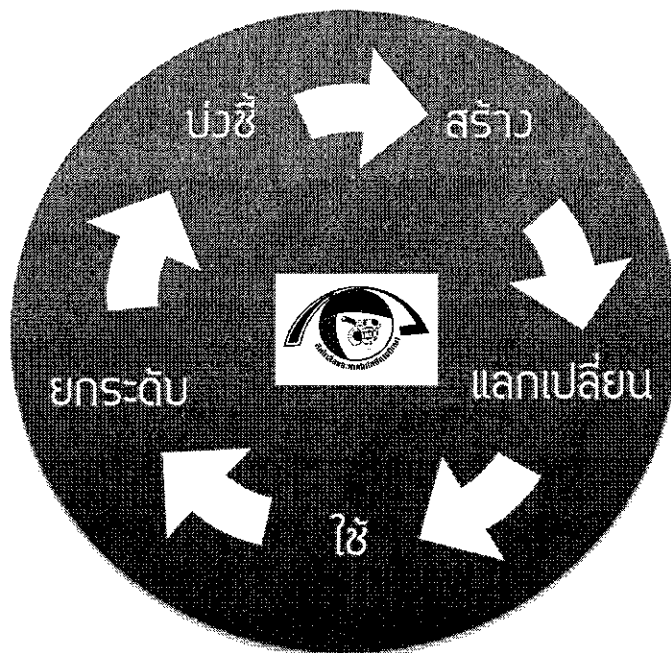
สนับสนุนให้สมาชิกสร้างสรรค์ความคิด ความรู้ และแนวปฏิบัติแบบก้าวกระโดด โดยการผสมผสานความคิด และมุมมองที่หลากหลายของสมาชิกข้ามหน่วยงานหรือองค์กร

ประเภทของ COPS

Knowledge Management

เทคนิคการบันทึกภาพนิ่ง และวีดิทัศน์ ในระบบดิจิทัล

การสร้างและแสวงหาความรู้

- ความรู้ที่เราต้องการรู้นั้นอยู่กับใคร
- อยู่ในรูปแบบอะไร
- แล้วจะนำมาเก็บรวมกันได้
อย่างไร

โดยการค้นคว้าจากตำรา

อินเทอร์เน็ต สัมภาษณ์ผู้รู้

ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาจัดทำเนื้อหาให้

ตรงกับความต้องการ

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

วิทยากรได้ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละคนออกมาแนะนำความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์การทำงาน และมีนิสิตชั้นปีที่ 2 เอกเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา เข้ามาสังเกตการณ์ โดยมีเนื้อหา ดังนี้

นายสุเมธ กลิ่นหอม ถ่ายทอดความรู้เรื่องเทคนิคมุมกล้อง Camera moving

นายณัฐนัย ศรีโรจน์ ถ่ายทอดความรู้เรื่องเทคนิคมุมกล้อง Dough shot, Ant view, Dough tilt

นายชัยพร สุวรรณประสพ ถ่ายทอดความรู้เรื่องเทคนิคมุมกล้อง Interval, Time wrap, Shift focus

นายพนิตย์ ทองดี ถ่ายทอดความรู้เรื่องเทคนิคการถ่ายวิดีโอ ให้สามารถถ่ายได้นานๆ การถ่ายภาพให้ สีสมาทั้งสองข้าง

นายสัญญา จงจิตร ถ่ายทอดความรู้เรื่องเทคนิคการถ่ายภาพนิ่ง โดยแนะนำให้ฝึกถ่ายจากระบบ Auto ก่อน แล้วดูการตั้งค่า เช่น f-stop, speed shutter ISO แล้วพอดูเป็นแล้วให้ลองปรับเป็นโหมด Manual ดู

นายสุรเชษฐ์ มีฤทธิ์ แนะนำเพิ่มเติม เรื่อง Rule of third การเล่าเรื่องจากภาพ สามารถบอกได้ว่า ใครทำอะไร ถ่ายภาพแบบเล่าได้ว่าอนาคตจะเกิดอะไรขึ้น และแนะนำให้นิสิตลองใช้โหมดอื่นๆ บ้างนอกจากโหมด Auto จะทำให้เราได้ฝึกการถ่ายภาพไปในตัวด้วย และได้ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ของตนเอง เกี่ยวกับเทคนิคการถ่ายทำวิดีโอทัศน์ต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องมุมกล้องมาตรฐานที่เป็นพื้นฐานของความรู้ ในด้านเทคนิคการถ่ายทำวิดีโอทัศน์ และภาพนิ่ง สรุปเนื้อหาได้ ดังนี้

CAMERA SHOTS

LONG SHOT

FULL SHOT

MID SHOT

CLOSE – UP

EXTREME CLOSE – UP

CAMERA ANGLES

EYE - LEVEL

LOW LEVEL

HIGH SHOT

OVERHEAD SHOT

UNDRE SHOT

DUTCH ANGLE

CAMERA MOVEMENT

PAN

TRACK

DOLLY

ZOOM

TILT

POINT OF VIEW

DOLLY IN , ZOOM OUT

CONVERSATION SHOT

OVER THE SHOULDER

FACE TO FACE

TWO SHOT

OVERHEAD SHOT

FOCUSING TECHNIC

MANUL FOCUS

DEPTH OF FIELD

WHITE BALANCE

WHITE BALANCE IN DOOR

WHITE BALANCE OUT DOOR

COMPOSITION

PYRAMID

RULES OF THIRDS

SYMMETRY

LEAD LINES

HEADROOM

TALK SPACE

LEAD ROOM

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคดังกล่าวข้างต้น ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้ร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีความคิดสร้างสรรค์ ในการทำสื่อและในการรวบรวมความรู้ KM อย่างหลากหลายแนวคิด นอกจากจะให้ความรู้ด้านถ่ายทำวิดีโอแล้ว ควรจะหารูปแบบดึงดูดความสนใจ ผู้ที่มาหาความรู้ KM ของสำนักสื่อ ดังสรุปรูปแบบสำคัญได้ ดังนี้

นายณัฐนัย ศรีโรจน์ : เสนอการถ่ายทำสารคดี เนื่องจาก MV ขยายวัยรุ่นมากกว่า อาจารย์

นายชัยพร สุวรรณประสพ : เสนอการถ่ายทำ Present สำนักสื่อฯ

นายสัญญา จงจิตร : เสนอสารคดีเป็นการนำเสนอในสิ่งที่เป็นจริง และใส่เรื่องศิลปะลงไปด้วย

นายณัฐนัย ศรีโรจน์ : เสนอเป็นแบบ Panorama

นายณัฐนัย ศรีโรจน์ : เสนอให้ทำเรื่องที่ทำให้ความรู้ เพราะทุกคนความรู้ไม่เท่ากัน เน้นไปทางด้านเกี่ยวกับสารคดีให้ความรู้

นายสัญญา จงจิตร : เสนอว่าต้องดูว่ากลุ่มเป้าหมายของเราเป็นใคร

นายสุเมธ กลิ่นหอม : เสนอ เกี่ยวกับเรื่องของมุกกล้อง กลุ่มเป้าหมายก็คือกลุ่มที่สนใจเกี่ยวกับกล้องหรือเกี่ยวกับหนังยิงปืน ก็เน้นไปทางมุกกล้อง

นางสาวมานิตา สุขก้อน : เสนอว่าไปที่ๆ เดียวแล้วถ่ายให้ได้ครบทุกมุม

นายสุรเชษฐ์ มีฤทธิ์ : เสนอว่าการทำ MV จะได้มุกกล้องเยอะ

นายณัฐนัย ศรีโรจน์ : เสนอว่า แต่สารคดีจะมีการอธิบายได้มากกว่าหา Location อธิบายเรื่องมุกกล้อง มีพิธีกรคอยอธิบาย

นายสุรเชษฐ์ มีฤทธิ์ : แนะนำว่า พิธีกรใช้เป็นคนในสำนักสื่อฯ 1 คน และเป็นนิสิตอีก 1 คน นิสิตเป็นคนที่ไม่มีความรู้อะไรเลย แล้วมาให้เราสอน

นายสุเมธ กลิ่นหอม : ถ่ายคน สัตว์ สิ่งของ ดูความแตกต่างในที่ๆ เดียวกัน แนะนำสถานที่ที่เป็น Safari

นายสุรเชษฐ์ มีฤทธิ์ : แนะนำสวนจตุจักร ไม่ต้องเสียค่าสถานที่ แต่เนื่องจากคนหนาแน่น การถ่ายทำจะค่อนข้างลำบากในการถ่ายทำมุกกล้องที่ต้องการเราจะไป fix ไม่ได้

สรุป มีมติเห็นชอบกำหนดกรอบในการดำเนินงานการจัดการ KM และผลิตสื่อ KM เป็นวิดิทัศน์ช่วยสอน เรื่อง การถ่ายทำวิดิทัศน์ด้วยเทคนิคมุกกล้องต่างๆ โดยแบ่งงานเบื้องต้น ดังนี้

1. นายณัฐนัย ศรีโรจน์ : Producer ทำหน้าที่ กำหนดเรื่องราว ควบคุมการผลิต และนัดหมายเวลาถ่ายทำ
2. นายสุเมธ กลิ่นหอม : CO – Producer ทำหน้าที่ช่วยดูแลการผลิต
3. นายสัญญา จงจิตร : ทำหน้าที่ EDITER ดำเนินงานตัดต่อวิดิทัศน์
4. นายชัยพร สุวรรณประสพ และ นายพนิตย์ ทองดี : ทำหน้าที่ช่างภาพ ดำเนินงานถ่ายภาพตามที่ Producer ได้กำหนดไว้
5. นายสุรเชษฐ์ มีฤทธิ์ : ทำหน้าที่ Graphic และดูแลความเรียบร้อยของเนื้อหา